

**ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Перлини наукового пошуку

**Збірник
наукових
статей**

Книга 3

**ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Перлини наукового пошуку
(Збірник наукових статей)

Книга 3

УДК 378.14:371.132
ББК 74.5

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Інституту проблем виховання
НАПН України (протокол №5 від 24.04.2014 р.)*

Рецензенти:

*Мельник О.В. – заступник директора Інституту проблем виховання НАПН України,
кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник;*

*Канішевська Л.В. – завідувач лабораторії виховної роботи в закладах інтернатного типу
Інституту проблем виховання НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.*

Упорядники: Волинець К.І., Ващенко О.М., Кравченко Т.В.

**Перлини наукового пошуку: збірник наукових статей / за заг. ред.
Докукіної О.М./ упоряд. К.І. Волинець, О.М. Ващенко, Т.В. Кравченко. – Кн. 3. –
Хмельницький: ХмЦНІ, 2014. – 114 с.**

У збірнику наукових статей представлені дослідження проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя як конкурентоспроможного фахівця. Частина публікацій складена у тандемі: досвідчений викладач, який має науковий ступінь, та студент-магістрант, метою яких є розвиток у студентів інтересу до наукового дослідження; поглиблення й розширення теоретичних знань з педагогіки, педагогічної та вікової психології; методик природничо-математичних дисциплін; розвиток дослідницьких, діагностичних, інтелектуальних умінь.

Низька публікацій виконана магістрантами та науковцями, що є результатом самостійного наукового дослідження з актуальних проблем сучасної педагогічної науки та практики.

Збірник наукових статей призначений для науковців, аспірантів, студентів, викладачів, які цікавляться питанням сутності та специфіки професійної підготовки майбутнього вчителя як конкурентоздатного фахівця в галузі освіти.

ББК 74.5

©Волинець К.І., 2014
©Ващенко О.М., 2014
©Кравченко Т.В., 2014
©ХмЦНІ, 2014

ЗМІСТ

Розділ І. Спільна дослідницька діяльність науковців і магістрів

Ващенко О.М., Задорожна А.А. Упровадження форм, методів, та засобів здоров'язбережувальних освітніх технологій у навчально-виховний процес початкової школи	5
Волинець К.І., Козлітін Д.О. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційних технологій на уроках математики	15
Данієлян А.Я., Дениско С.М. Готовність майбутнього вчителя до формування у молодших школярів інтересу до математики	24
Кравченко Т.В., Лавриненко Д.Г. Підготовка майбутнього вчителя до формування основ здорового способу життя молодших школярів	36
Романенко Л.В., Чубай Л.І. Застосування тестових технологій у процесі вивчення математики	43
Стаднік Н.В., Кляйн О.В. Проблема готовності студентів до виховної діяльності	51
Стаднік Н.В., Лаптіїчук І.А. Підготовка майбутнього вчителя до застосування мультимедійних засобів навчання в початковій школі	60
Стаднік Н.В., Ненашева О.В. Стан готовності майбутніх учителів до формування в учнів початкових класів здорового способу життя	67
Стаднік Н.В., Оприщенко О.П. Стан підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації краєзнавчої роботи	79

Розділ ІІ. Наукові доробки магістрів

Дениско С.М. Формування у молодших школярів інтересу до математики як актуальна проблема сучасної початкової освіти	86
Кляйн О.В. Специфіка позаурочної виховної роботи з учнями початкової школи	94
Козлітін Д.О. Використання інформаційних технологій на уроках математики в початковій школі	101
Лаптіїчук І.А. Алгоритм застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці майбутніх учителів початкової школи	118
Мельнікова А.С. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до оздоровчої діяльності	123
Ненашева О.В. Сутнісний зміст поняття „здоровий спосіб життя”	129
Оприщенко О.П. Зміст і структура підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації краєзнавчої роботи у вищих навчальних закладах	139

Розділ III. Наукові доробки науковців

Вишнівська Н.В. Виховання милосердя у дітей – як актуальна проблема сучасної освіти	146
Волинець Ю.О. Формування готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до дослідницької діяльності	154
Нестеренко А.В. Оптимальні умови підготовки майбутніх учителів до розвитку творчого мислення у молодших школярів на уроках математики	159

Розділ I
СПІЛЬНА ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВЦІВ
I МАГІСТРІВ

Ващенко О.М.,

канд.пед.наук, доцент кафедри

початкової освіти та методик

природничо-математичних дисциплін

Задорожна А. А.,

магістрантка спеціальності «Початкова освіта»

Педагогічного інституту

УПРОВАДЖЕННЯ ФОРМ, МЕТОДІВ ТА ЗАСОБІВ
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

***Анотація.** В статті розглянуто проблему використання методів, форм, засобів та прийомів здоров'язбережувальних освітніх технологій у навчально-виховному процесі початкової школи.*

***Ключові слова:** здоров'язбережувальні освітні технології, початкова школа.*

***Постановка проблеми.** Актуальність проблеми збереження здоров'я дітей постійно зростає, оскільки, як доведено дослідженнями науковців, стан здоров'я школярів погіршується. Ряд дослідників (Демінська Л. О., Дудко С.Г., Левицька О., Головачук В. та ін.) підкреслюють, що саме шкільні роки є головними в житті дитини, створюючи передумови для розвитку організму й особистості школяра. Утім, за час навчання в школі учні, отримуючи знання, “втрачають” своє здоров'я. Погіршення здоров'я учнів пов'язане перш за все з низькою валеологічною культурою, що закладається соціумом. Ця найгостріша проблема сучасності викликала необхідність впровадження*

здоров'язбережувальних технологій в загальноосвітніх навчальних закладах. Насьогодні головною метою діяльності школи є формування в учнів здоров'язбережувальних компетенцій та ціннісного ставлення до власного здоров'я. При цьому кожен загальноосвітній заклад має вийти на принципово новий якісний рівень організації навчального процесу, який передбачає задоволення інтересів і освітніх потреб конкретної дитини, враховує її індивідуальні здібності та зберігає її здоров'я.

Мета усіх здоров'язбережувальних освітніх технологій - сформувати в учнів необхідні знання, вміння та навички здорового способу життя, навчити їх використовувати отримані знання у повсякденному житті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висвітленню сутності проблеми здоров'я та різних аспектів здорового способу життя присвячені дослідження філософів, медиків, соціологів (М. Амосова, Г. Апанасенка, І. Брехмана, Е. Булич, В. Войтенко, С. Громбаха, В. Казначеева, В. Колбанова, Н. Куїнджі, І. Муравова, Ю. Лісіцина, В. Петленка, Г. Сердюковської, С. Страшко Л. Сущенко, А. Щедріної) та інших; а також психолого-педагогічні дослідження (Г. Власюк, Ю. Бойчука, Г. Голобородько, М. Гончаренко, О. Дубогай, Г. Зайцева, О. Іонова, С. Лапаєнко, С. Свириденко, В. Оржеховської, Л. Татарникової) та інших учених. В останні роки підвищується інтерес до проблеми вивчення та використання здоров'язбережувальних освітніх технологій, у розвиток якої зробили свій внесок М. Безруких, В. Беспалько, Т. Бичкова, О. Ващенко, Т. Карасьова, М. Коржова, В. Красилов, О. Лукашенко, А. Маджуга, Г. Мещерякова, В. Петров, Н. Рилова, Н. Соловйова, В. Сонькін, Н. Смирнов, Т. Сущенко, А. Халілов, Т. Чурекова, Н. Шевелева та ін.

Мета статті. Висвітлити форми, методи, засоби та прийоми використання здоров'язбережувальних освітніх технологій в навчально-виховному процесі початкової школи, що сприятиме покращенню стану здоров'я молодших школярів.

Виклад основного матеріалу. Під здоров'язбережувальною освітньою технологією В. Петров розуміє систему, що створює максимально можливі умови для збереження, зміцнення і розвитку духовного, емоційного, інтелектуального, особистого і фізичного здоров'я всіх суб'єктів освіти. Складовими цієї системи є: 1) використання даних моніторингу стану здоров'я учнів, що проводиться медичними працівниками, і власні спостереження вчителя в процесі реалізації освітньої технології, її корекція відповідно до наявних даних; 2) облік особливостей вікового розвитку школярів і розробка освітньої стратегії, відповідної особливостям пам'яті, мислення, працездатності, активності учнів даної вікової групи; 3) створення сприятливого емоційно-психологічного клімату в процесі реалізації здоров'язбережувальних технологій; 4) використання всіляких видів здоров'язбережувальної діяльності школярів, спрямованих на збереження і підвищення резервів здоров'я, працездатності [4]. Н. Смірнов дає наступне визначення: «Здоров'язбережувальні освітні технології – це комплексна, побудована на єдиній методологічній основі, система організаційних і психолого-педагогічних прийомів, методів, технологій, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я учнів, формування у них культури здоров'я, а також на турботу про здоров'я педагогів» [5].

На думку Л. Омельченко, для впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховний процес важливим є реалізація наступних умов:

- підвищення кваліфікації з питань здоров'я, здоров'язбережувальних технологій (курси, окремі семінари, самоосвіта);
- аналіз педагогом свого методичного арсеналу щодо відповідності принципам здоров'язбережувальної педагогіки;
- врахування природних біоритмів, індивідуальних особливостей учнів під час організації навчального процесу;
- забезпечення оптимального співвідношення між фізичним та інформаційним обсягом уроку без інтелектуального перенавантаження;

- обґрунтоване планування, з точки зору збереження здоров'я, кількості та видів методів навчання, частоту та чергування різних видів навчальної діяльності з урахуванням своєчасного спостереження початку фаз неповної компенсації, сталого зниження працездатності учнів;
- забезпечення оперативного прямого та зворотного зв'язку в управлінні навчальним процесом: психологічний вплив на учня, передача інформації, уміння стимулювати мотивацію школярів;
- включення елементів здоров'язбережувальної педагогіки у зміст уроку;
- використання з максимальною можливістю методів активного навчання;
- стимулювання учнів до продуктивної тематичної комунікації та творчості;
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог до організації та проведення уроку, проведення фізкультхвилинок та пауз загального і спеціального впливу [3].

Не дивлячись на відмінності в трактуваннях поняття «здоров'язбережувальні освітні технології» думки фахівців сходяться щодо необхідності проектування здоров'язбережувального освітнього середовища, що є найважливішим елементом роботи зі збереження і зміцнення здоров'я учнів.

Насьогодні здоров'язбережувальні освітні технології активно впроваджуються в навчально-виховний процес початкової школи. Їх використовують під час уроків, у позанавчальній, позашкільній діяльності, роботі з батьками та сімейній педагогіці. Науковці зазначають, що для досягнення здоров'язбережувального ефекту на уроці бажано створити сприятливий психологічний клімат, знати прийоми зняття емоціональної напруги в учнів та звертати увагу на збереження, примноження власного здоров'я та оточуючих, пропагувати здоровий спосіб життя. Це здійснюється через залучення до навчального процесу обов'язкового проведення

фізкультурно-оздоровчих заходів, уроків з основ здоров'я та фізичної культури, а також виховних заходів оздоровчого спрямування.

Прийоми використання цих технологій О.М. Ващенко класифікує так:

- профілактично-захисні (особиста гігієна та гігієна навчання);
- компенсаторно-нейтралізуючі (фізкультхвилинки, оздоровча, пальчикова, дихальна гімнастики; масаж, психогімнастика та ін);
- стимулюючі (елементи загартування, фізичні навантаження, прийоми психотерапії та фітотерапії);
- інформаційно-навчальні (листи, які адресуються батькам учням, педагогам) [2].

Наведемо деякі приклади їх використання в навчально-виховному процесі початкової школи. Науковці доводять, що навчальний день доцільно розпочинати з ранкової зарядки. Вона може бути представлена дихальною гімнастикою, або у вигляді сміхотерапії. Варіантів багато, головне, в цьому прийомі, що уся школа збирається разом та налагоджується на робочий лад, отримує позитивні емоції, які допоможуть зробити навчальний день кращим, а ще допоможуть «зберегти» перший урок від необхідності стимулювання вчителем ранкових пробуджень дітей.

Під час організації навчального процесу, вчитель може скористатися вправами дихальної гімнастики та фізкультхвилинками : фізичні вправи краще проводити під музичний супровід. Цей прийом допомагає зняти втомленість, відновити рівновагу учнів. Такі вправи можна досить успішно надавати проводити самим учням або поєднувати з елементами ігор.

Доцільним буде також проведення під час уроків пальчикової та рухової гімнастики: прості рухи кистей допомагають зняти загальну напругу, а також безпосередньо з рук, розслаблюють губи, що сприяє покращенню вимови звуків, розвитку мовлення дитини. "Пальчикові" ігри складаються з віршованих рядків, що ілюструються за допомогою ритмічних рухів рук, пальчиків. Пропонуючи таку гру, важливо відразу створити її настрій,

правильно вимовляти кожен звук, заздалегідь продумати всі рухи і поступово їх повторювати.

Фізкультхвилинки з музичним супроводом потрібно проводити кожен день, для того щоб навички дітей закріпилися але робити це бажано у ігровій формі, до того ж не слід за раз виконувати більш трьох вправ за раз. Такі вправи дуже корисні для всіх дітей, особливо у перших класах. Цей прийом легко використовувати на уроках читання та мови, він надасть дітям можливість розвинути правильну вимову звуків, сприятиме підвищенню чіткості та правильності вимови слів.

Допоможуть зберегти здоров'я дітей ігри та ігрова терапія: Гра – завжди була найулюбленішою формою роботи для дітей. Такі ігри будуть корисними для будь-яких дітей, тому що вчать дружному спілкуванню, порозумінню, знижують напруження, та формують певні моральні принципи. Завдяки ігровій терапії дитина привчається сміливо висловлювати свою думку, самостійно приймати рішення, набуває організаційних умінь і навичок. Вчителів доцільно також скористатися наступними видами сюжетно-рольових ігор оздоровчого спрямування:

1. Режисерська гра – це вид рольової ігри. В таких іграх педагог, або учні наділяють ролями іграшки, або певні предмети, вигадують події та будують власний сюжет. Цей прийом особливо розвиває уяву учнів.

2. Театралізована гра – це водночас розігрування певного літературного сюжету і фрагмент дитячого життя. В таких іграх діти входять в образ самі, або використовують ляльки (замість ляльок можуть бути картки з малюнками).

3. Рухливі ігри відіграють велику роль у вихованні свідомої дисципліни дітей, яка є неодмінною умовою кожної колективної гри. У процесі гри у дітей формуються поняття про норми громадської поведінки, а також виховуються певні культурні навички. Більшість рухливих ігор має широкий віковий діапазон: Вони доступні дітям різних вікових груп. Рухливі ігри позитивно впливають на фізичний стан дітей, фізичні якості, які розвиває

легка атлетика, поширює кругозір дітей, покращують психологічний стан, виховують морально-вольові якості, сприяють дотриманню дисципліни, розкутості і приносять користь у повсякденному житті.

Як релаксаційні паузи, під час навчального процесу, вчителем може бути використана «психогімнастика», казкотерапія, арт-терапія, кольоротерапія. Завданням "психогімнастики" є збереження психічного здоров'я, запобігання емоційним розладам у дитини через зняття психічного напруження, розвиток кращого розуміння себе та інших, створення можливостей для самовираження особистості. Більшість психогімнастичних завдань побудовані на імітації певних почуттів та емоційних станів людини. Решта передбачає відтворення дітьми дій та вчинків уявних героїв. Другий метод психогімнастики полягає у відображенні своїх емоцій та переживань у розповідях, малюнках, інсценівках, іграх - страхів, агресії, ревнощів. Ці прийоми можуть бути як індивідуальні так і колективні. Наприклад гра «казковий клубочок» де кожен учасник розповіді відмотує нитку та каже одне речення, яке продовжує попередню думку. Завдання класу не тільки розказати історію про певну емоцію у казковій формі, а й знайти можливі рішення щодо її подолання, визначити її корисні та пагубні прояви.

Для казкотерапії казки підбираються різні: народні, авторські, сучасні, спеціальної розробки, психокорекційні притчі, міфи, легенди, філософські казки та багато інших. Можливий варіант – придумати казку самостійно, або колективно разом із дітьми. Казкотерапія – це психотерапія, вже існуючими казками та фантастичними героями. Вона допомагає отримати почуття захищеності у світі, надає можливість програти основні життєві ситуації у «захищеному режимі» - через казки. Також цей прийом допомагає дитині зрозуміти себе, виховати у собі корисні риси та звички.

В основі арт-терапії лежить творча діяльність, у першу чергу малювання. Творчий розвиток є не тільки головним терапевтичним механізмом, він також допомагає виховувати здорову особистість. За допомогою арт-техніки дитина має можливість виразити свої переживання,

почуття, ставлення. Крім того, творча діяльність допомагає зняти напруження, сприяє підвищенню дитячої самооцінки, впевненості у власних силах, та взагалі розвиває творчі здібності. Основна задача таких технік не в тому, щоб навчити дітей малювати. Головна ціль – це духовний розвиток, самопізнання людини через творчість та покращення адаптації школярів.

Кольоротерапія також позитивно впливає на здоров'я учнів. Доведено, що колір може навіть лікувати. Наприклад, білий знімають відтінки блакитного, а сил надає помаранчевий. Зелений заспокоює. Недарма ми так намагаємось хоча б не на довго вирватись із міста - ближче до природи та зеленого кольора. Але окрім безпосереднього використання кольору існують психологічні, дуже дієві, техніки кольоротерапії - методи психологічного лікування з метою розслаблення, зняття стресів, підняття настрій та тону за допомогою певних кольорів. Діти рано починають відчувати колір та підбирати його для зображення свого настрою. Доктор Макс Люшер, психолог та дослідник, прийшов до висновку, що вибір кольору дуже тісно пов'язаний із психологічними особливостями людини, із станом її здоров'я.

Він довів, що якщо дитина використовує в основному 5-6 кольорів, то можна зробити висновок про її емоційний розвиток. Більш широка палітра кольору говорить про натуру чуттєву, багату емоціями. Якщо дитина використовує тільки 1-2 олівця, це скоріш за все вказує на негативний стан у цю хвилину: тривога(синій), агресія (красний), депресія (чорний). Використання простого олівця іноді трактується як «відсутність» кольору, таким чином дитина повідомляє про те, що у його житті не вистачає яскравих красок та добрих емоцій.

Особливого значення під час уроку набуває здатність учнів концентрувати увагу, і це вимагає чергування завдань і видів діяльності, спрямованих на активне сприйняття, осмислення та запам'ятовування навчального матеріалу та завдань, що сприяють розслабленню учнів і супроводжуються відтворенням ними побаченого та почутого. Наприкінці уроку вчителю доцільно привести учнів до врівноваженого стану,

підготувати їх до подальшої навчальної роботи. Для цього використовується рефлексія, невелика розповідь учителя або будь-яка історія морально-повчального змісту.

У позанавчальній діяльності під час виховних заходів корисно залучати елементи мистецтва (музика, живопис, поезія, танці, гімнастика, театр тощо). Образна форма пов'язується з емоційним життям дитини, надихає її на творчість та знаходить свій прояв у практичних діях учнів. При цьому стимулюється сила волі, пам'ять, уява, мислення, фантазія, почуття. Крім того мистецтво формує гармонійно та всебічно розвинену дитину, пробуджує емоції, розвиває естетичний смак, сприяє розслабленню, впливає на уявлення про свій внутрішній світ. Виховні заходи з практичною мистецькою діяльністю учнів мають велике значення для збереження і зміцнення їх психічного та духовного здоров'я.

У позашкільній діяльності (екскурсії, відвідування музеїв чи виставок, зоопарку, ботанічного саду, зустрічі та знайомства з різними цікавими людьми тощо) бажано звертати увагу дитини на навколишній світ, формувати екологічну грамотність, розповідати про різноманітні види фауни та флори, та пояснювати про єдність природи і людини. Така діяльність, особливо спілкування з тваринами, допоможе відволіктися від проблем, позбутися переживань та стресів. Учень буде відчувати радість, захоплення та задоволення від спілкування з навколишнім світом. Крім того, дитина буде відчувати глибоку повагу до людей і всього того, що існує в світі, збагатить свій словниковий запас. Позашкільна діяльність надає дітям можливість проявити себе в різних галузях; виявити нахили таланти; проявити пізнавальну активність, самостійність, ініціативність та індивідуальність.

Отже, головними аспектами раціональної організації навчання щодо збереження і зміцнення здоров'я учнів науковці визначають наступні:

- слідкувати за станом здоров'я учнів;

- прагнути, щоб з одного боку навчальний матеріал був засвоєний школярами, з іншого – щоб викладання не завдавало шкоди їхньому здоров'ю і приносило радість;
- мотивувати учнів на збереження здоров'я та формування здорового способу життя.

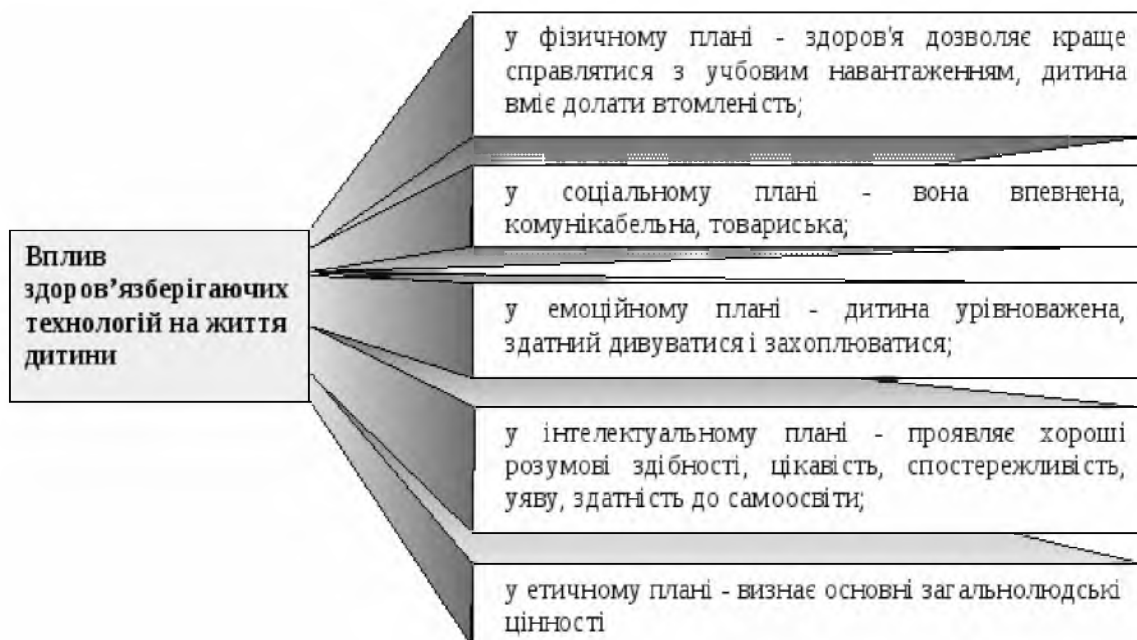

Рис.1.1 Вплив здоров'язбережувальних технологій на життя і здоров'я особистості дитини

Висновки. Використання здоров'язбережувальних освітніх технологій у навчально-виховному процесі початкової школи може змінити на краще ситуацію зі здоров'ям учнів, яка склалася в сучасному суспільстві. Потрібно завжди пам'ятати, що здоров'я – запорука щастя та максимальної самореалізації дитини. Повноцінне, радісне та щасливе життя можливе тільки тоді, коли дитина здорова. Отже, вивчення і використання в роботі педагога здоров'язбережувальних освітніх технологій – це одне з головних завдань сучасної початкової освіти.

Список використаних джерел:

1. Безруких М. М. Здоровьесберегающая школа /М.М.Безруких, В.Н.Безобразова, В.Д.Сонькин.– М.: Педагогический университет «Первое сентября», 2006 – 70 с.

2.Ващенко О. Здоров'язберігаючі технології в загальноосвітніх навчальних закладах / О. Ващенко, О. Свириденко // Директор школи (Шкільний світ). – 2006. – № 20. – С. 12–15.

3. Омельченко Л.П. Здоров'ятворча педагогіка/ Л.П. Омельченко, О.В. Омельченко. – Х.: Основа, 2008. – 205 с.

4. Петров В. О. Здоровьесберегающие технологии в работе учителя физической культуры: автореф. ... дисс. на получение науч. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / О. В. Петров. – Ростов-н/Дону, 2005. – 23 с.

5. Смирнов Н. К. Здоровьесберегающие образовательные технологии в современной школе / Н.К.Смирнов. – М.: АПК и ПРО, 2002. – с. 62.

6. Смирнов Н. К. Здоровьесберегающие образовательные технологии и психология здоровья в школе / Н.К. Смирнов. – М.: АРКТИ, 2005. – 320 с.

Волинець К. І.,

кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри початкової освіти та
методик природничо-математичних дисциплін

Козлітін Д. О.,

магістрант спеціальності «Початкова освіта»
Педагогічного інституту

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

***Анотація.** У статті обґрунтовано важливість оволодіння майбутніми вчителями початкової школи інформаційними технологіями та особливості формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційних технологій на уроках математики.*

***Ключові слова:** інформаційні технології, професійна підготовка,*

інформатизація вищої освіти, готовність, майбутній вчитель початкової школи.

Постановка проблеми. У сучасному світі відбувається об'єктивний процес проникнення інформаційних технологій в усі сфери життя людини, особливо в освіту. Питання впровадження ІКТ у навчальний процес стоїть на порядку денному вже не одне десятиліття.

Нині власний комп'ютер є практично в кожного студента і викладача і кількісно ми наближаємось до вирішення проблеми комп'ютеризації вищих навчальних закладів, але залишається проблема відсутності фахівців у початковій школі, які б поєднували професійні знання і вміння з ефективним використанням ІКТ у початковій школі.

Аналіз літературних джерел, досвід практиків свідчать, що однією із проблем у підготовці вчителя початкової школи є їх невміння використовувати наявні інформаційні ресурси, засоби інформаційних комунікацій, а також застосовувати передові інформаційні технології в своїй практичній діяльності.

В той же час, використання різноманітних мультимедійних продуктів диктує необхідність формування готовності студентів до діяльності в галузі дистанційного навчання, осмислене оволодіння сучасними мобільними педагогічними та інформаційними технологіями. Однак у більшості викладачів слабо розвинені навички такої роботи. Адже для більш продуктивних результатів своєї діяльності їм необхідно оволодіти знаннями, що виходять за рамки початкової комп'ютерної грамотності. Крім того, робота в інформаційно-освітньому середовищі передбачає необхідність перегляду застарілих методик, коригування їх з урахуванням нових можливостей, що забезпечуються інформаційно-комп'ютерними технологіями навчання, побудованих з використанням всесвітньої мережі Інтернет.

Залишаються донині проблеми великого обсягу навчального матеріалу на уроках, організації самостійної роботи учнів в умовах особистісно-

орієнтованого навчання. Одним із шляхів вирішення цих проблем та підвищення якості засвоєння навчального матеріалу є широке та систематичне використання інформаційно-комунікаційних технологій [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Обраний Україною курс на загальноєвропейську інтеграцію зумовив необхідність реформування всієї системи освіти, впровадження культурно-освітніх, науково-технічних норм і стандартів, спільних для країн, метою яких є побудова Європейського простору вищої освіти.

Проблеми розвитку й застосування інформаційних технологій в освіті знайшли своє відображення в доповіді голови Комісії ЮНЕСКО з питань освіти Жака Делора. Ці ідеї пронизують всі документи Болонського процесу з питань розвитку вищої освіти в Європейському освітньому просторі [1].

Аналіз наукових досліджень показав, що вчені активно працюють за такими напрямками:

1. Основи інформаційно-комунікаційних технологій та застосування їх у навчально-виховному процесі: Ю. Горошко, М. Жалдак, Т. Зайцева, В. Клочко, Н. Кульчицька, Н. Морзе, О. Жильцов, Н. Дементієвська, А. Олійник та ін.

2. Теоретико-методичні засади формування готовності вчителів початкової школи до застосування інформаційних технологій, зокрема при вивченні математики: С. Гунько, А. Коломієць, О. Кравчук, О. Разинкіна, В. Шакотько, О. Шиман, О. Суховірський, Ф. Халілова, К. Волинець, З. Зюзіна та ін.

3. Створення і використання комп'ютерних навчальних програм електронних підручників, посібників, презентаційних і тестувальних програм: О. Кравчук, Л. Петухова, С. Риженко, З. Савченко, М. Тукало, І. Хижняк, В. Шакотько та ін.

Проголошення в Національній доктрині розвитку освіти України особистісної орієнтації як одного з пріоритетів державної політики в розвитку освіти вимагає великої роботи з формування змісту освіти,

адекватного меті, та виявлення способів його засвоєння з урахуванням унікальності й неповторності кожної особистості[3].

Мета статті - розкрити особливості формування готовності майбутніх учителів початкової школи до використання інформаційних комп'ютерних технологій на уроках математики, розглянути шляхи вирішення цієї проблеми в умовах вищого навчального закладу.

Виклад основного матеріалу. Підготовка майбутніх учителів початкової школи відбувається в умовах, коли інформаційні технології активно впливають на суспільне життя. Незалежно від бажання людей в їх життя влилися і стали його органічною частиною електронні засоби зв'язку, цифрові технології, комп'ютерна техніка, охоплюючи все нові сфери.

ІКТ з кожним роком набуває все більшого поширення в сучасній системі освіти і знаходить гідне визнання як у фахівців, які займаються питаннями освіти, так і у бажаючих підвищити свій рівень знань.

Під інформаційно-комунікаційними технологіями розуміють сукупність методів та технічних засобів, які використовуються для збирання, створення, організації, зберігання, опрацювання, передавання, подання й використання інформації.

При грамотно організованому навчальному процесі ІКТ не просто зручна форма отримання освіти, але й навчання, при якому відбувається накопичення особистого досвіду практичного застосування отриманих знань, розвиток навичок самостійної роботи з пошуку, накопиченню і переосмисленню наукового матеріалу, а також орієнтації в сучасному інформаційному суспільстві.

Саме тому зростають вимоги до професійної підготовки вчителя, обсягу його знань, культури мовлення, поведінки. Учитель повинен володіти до певної міри універсальними, фундаментальними знаннями, щоб мати можливість ефективно використовувати засоби сучасних інформаційних технологій, створювати для дітей умови найбільш повного розкриття їх нахилів і здібностей, досягнення високої якості та результативності навчання.

Вирішення зазначеної проблеми багато в чому залежить від інформаційно-технологічного забезпечення навчального процесу, що уявляє собою систему, яка містить дві самостійні й водночас взаємопов'язані і взаємодоповнюючі складові - інформаційну і технологічну.

Інформаційна забезпечує змістовий аспект освіти майбутнього вчителя початкової школи, який доцільно розглядати в плані вирішення задачі надання студентів повної інформації, що сприяє досягненню поставлених дидактичних цілей. В якості технологічної складової, що забезпечує процесуальний бік підготовки майбутнього вчителя початкової школи, розглядається технологічне забезпечення, яке реалізується на основі застосування в навчальному процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

З появою комп'ютерів, мультимедійної проекційної техніки та мережних засобів зв'язку як інтерактивної платформи для професійної підготовки майбутніх фахівців з'явилися комп'ютерно орієнтовані методи навчання, основними шляхами застосування яких у процесі навчання є:

- 1) розвиток уваги, фантазії, уяви, спостережливості, нестандартності мислення, інтересу до навчання;
- 2) формування полікультурної особистості;
- 3) виховання системності, логічності, критичності і креативності мислення, а також працездатності, допитливості, пізнавальної самостійності та наполегливості в досягненні поставленої мети;
- 4) активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- 5) розвиток умінь самонавчання, саморозвитку та самовдосконалення;
- 6) формування вмінь мислити, творити, самостійно здобувати та засвоювати знання, вміння і навички та ін. [5].

Інформаційні технології навчання вимагають і від викладача і від майбутнього педагога професійної компетентності в своїй предметній галузі та педагогічної майстерності. У зв'язку з цим набуває актуальності таке поняття як «інформаційна компетентність педагога», яке стає сьогодні

обов'язковою рисою фахівця нового покоління. Вона розглядається як інтегративна професійна якість особистості, яка з одного боку віддзеркалює здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку інформації та ефективної роботи з нею в усіх її формах (традиційних, друкованих, електронних тощо); а з другого - як здатність до роботи з комп'ютерною технікою та телекомунікаційною технологією та застосування її у професійній діяльності й у повсякденному житті [4].

Враховуючи це, формування готовності вчителя початкової школи до використання ІКТ в майбутній професійній діяльності має здійснюватися з урахуванням таких вимог:

- відповідність цілей, завдань, змісту формування готовності вчителя початкової школи до використання ІКТ кваліфікаційним вимогам до вчителя початкової школи; врахування індивідуальних та психологічних особливостей студентів, їхнього рівня готовності до використання інформаційних технологій;
- підготовка студентів до застосування у навчально-виховному процесі комп'ютерно орієнтованих методів навчання повинна здійснюватись неперервно з орієнтиром на освітній приріст студента;
- високий рівень інформаційно-технологічного забезпечення навчального процесу вищого навчального закладу;
- забезпечення зв'язку з соціально-економічними умовами суспільства.

Слід зазначити, що комп'ютерно орієнтовані методи навчання дають найбільший ефект у поєднанні їх з традиційними. Зокрема: наочні комп'ютерно орієнтовані методи навчання - мультимедійні лекції, комп'ютерні презентації навчально-методичного матеріалу тощо; робота з електронними посібниками та підручниками, електронними кейсами та педагогічними портфелями та ін.; методи комп'ютерної діагностики готовності студентів до занять, діагностичне комп'ютерне тестування; комп'ютерно орієнтовані методи навчального контролю і самоконтролю, автоматизоване тестування; проблемно-дискусійні комп'ютерно орієнтовані

методи навчання - Інтернет-дискурси, інтернет-конференції, ТВ-семнари та ін.; комп'ютерно імітаційні методи навчання - рольові та ділові комп'ютерні ігри; дослідницькі комп'ютерно орієнтовані методи навчання - метод телекомунікаційного проекту та ін. [5].

Проведений аналіз стану досліджуваної проблеми в науковій та методичній літературі, практиці застосування комп'ютерних програм у навчально-виховному процесі вищої і початкової школи дав можливість виділити три етапи формування готовності вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій. Перший етап - базова підготовка за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр". Студенти з перших курсів опановують основи використання персонального комп'ютера. Другий етап - студенти засвоюють методичні засади застосування інформаційних технологій навчання. Третій етап - базова підготовка за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст», «магістр». Студенти опановують методологічні основи застосування ІКТ, виконують магістерські дослідження.

Сформованість основних компонентів готовності до використання інформаційних технологій на уроках математики в початковій школі характеризують рівні:

а) початковий: студенти мають лише уявлення про інформаційні технології (діяльнісний компонент), вони не зацікавлені у використанні їх у навчально-виховному процесі (мотиваційний компонент); відсутнє бажання підвищувати власний рівень знань (рефлексивний компонент).

б) середній: студенти мають достатньо знань для успішного використання готових матеріалів (електронних презентацій, наочності, моделей, тощо); переконані в необхідності застосування комп'ютерних засобів у навчально-виховному процесі; здатні підвищити власний рівень володіння інформаційними технологіями та спрямувати на це учнів.

в) високий рівень дозволяє студентам створювати власні розробки до уроків, обирати доцільні онлайн ресурси, в тому числі засоби зв'язку та

успішно впроваджувати їх у навчальний процес. Студенти мають стійку мотивацію до використання інформаційних технологій у професійній діяльності, що дозволить їм допомагати учням оцінювати досвід, одержаний унаслідок використання інформаційних технологій.

При підготовці студентів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у майбутній професійній діяльності на лекціях, семінарських, практичних заняттях, під час проведення педагогічної практики звертається увага на особливості проведення уроків з математики в початковій школі з використанням інформаційних технологій, студентів навчають складати фрагменти уроків, розглядаються завдання, пов'язані з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку контролю та самоконтролю молодших школярів, оцінки рівня знань учнів за допомогою комп'ютерного тестування, реалізації принципів індивідуалізації, диференціації навчання тощо [4].

Підготовка студентів до використання інформаційних технологій здійснюється у кількох напрямках:

- теоретичний, який передбачає оволодіння знаннями про інформаційні педагогічні технології, методикою, культурою їх використання у навчально-виховній роботі з дітьми, формування особистісної позиції студента-випускника щодо необхідності використання інформаційних педагогічних технологій:

- практичний, який передбачає використання мультимедійних технологій та мережі Інтернет студентами під час проведення навчальних занять, у педагогічній практиці та пізнавальній діяльності;

- моніторинговий, який дає можливість дізнатися, як засвоюються знання і вміння студентами щодо використання інформаційних технологій. Це засвоєння змісту програм відповідних дисциплін; набуття навичок у застосуванні комп'ютерів у навчально-виховній роботі під час практики в школах та дитячих дошкільних закладах; участь у відповідних науково-

практичних та науково-методичних конференціях, семінарах; виконання курсових, дипломних робіт та їх презентації тощо.

Висновки. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій є сьогодні проблемою, яка визначає успішність фахівців у майбутній професійній діяльності. Internet стає універсальною інформаційною та телекомунікаційною інфраструктурою формування глобальної академічної спільноти, інтеграції та інтернаціоналізації науки та освіти, забезпечує активне застосування інформаційних освітніх ресурсів в цілях освіти та комунікації. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у вищих навчальних закладах надає можливості для професійного творчого спілкування та оперативного обміну інформацією; сприяє професійному зростанню, відкриває нові творчі можливості для студента і педагога.

Список використаних джерел:

1. Всесвітня доповідь з освіти, 1998 р.: Вчителі, педагогічна діяльність та новітні технології / ЮНЕСКО. – Париж: ЮНЕСКО, 1998. – 175 с.
2. Закон України "Про Концепцію Національної програми інформатизації" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=75%2F98-%E2%F0>.
3. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті: Проект// Освіта. – 2001.- № 60-62. – 24-31 жовтня.
4. Волинець К. І. Підготовка вчителя початкової школи до використання інформаційних технологій на уроках математики [Електронний ресурс] / К. І. Волинець, З. В. Зюзіна/ Режим доступу:<http://www.psyh.kiev.ua/> .
5. Коваль Т. І. Інтегративні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах/ Т. І. Коваль//Неперервна професійна освіта: теорія і практика// Науково-методичний журнал. – 2011. – Випуск 1. – 132с.
6. Шиман О.І. Формування основ інформаційної культури майбутніх учителів початкової школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.

Збірник наукових праць. 2010. Вип. 25. - Режим доступу:
http://archive.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2010_25/index.htm.

7. Семенець Л.М. Змістовий аналіз професійної готовності майбутніх учителів математики // Л.М. Семенець— К.: Освіта України, 2009, С. 96-100.

Кравченко Т.В.,

доктор педагогічних наук,

професор кафедри початкової освіти

та методик природничо-математичних дисциплін

Лавриненко Д.Г.,

магістрантка спеціальності «Початкова освіта»

Педагогічного інституту

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

***Анотація.** Обґрунтовано актуальність проблеми підготовки майбутнього вчителя до формування основ здорового способу життя молодших школярів; розкрито наявні на сьогодні суперечності, які гальмують належну реалізацію цього процесу; окреслено зміст і напрями вирішення заявленої проблеми в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи.*

***Ключові слова:** здоров'я людини, здоровий спосіб життя, підготовка майбутнього вчителя, здоров'язбережувальна діяльність, молодші школярі.*

***Постановка проблеми.** Здоров'я людини – один із найважливіших показників економічного, соціального і морального благополуччя суспільства. Водночас сучасні соціально-економічні та екологічні кризи в країні зумовили значне погіршення здоров'я населення, особливо дітей, що зумовлює необхідність посилення уваги до збереження і зміцнення фізичного, психічного, соціального та морального здоров'я школярів,*

формування в них умінь і навичок здорового способу життя. Основним завданням сучасної школи стає виховання компетентної особистості, яка не тільки володіє знаннями, а й уміє застосовувати їх у житті, діяти адекватно ситуаціям, адаптуватися до складних соціальних умов, долати життєві труднощі, підтримувати своє здоров'я на належному рівні, надавати опір негативним впливам [3]. Від ставлення людини до свого здоров'я багато в чому залежить його збереження і зміцнення. Навчити дітей берегти і зміцнювати своє здоров'я – одна з найважливіших проблем сучасної школи. Результатом сформованості здорового способу життя є культура здоров'я як інтегративна якість особистості і показник вихованості, що забезпечує певний рівень знань, умінь і навичок, формування, відтворення та зміцнення здоров'я і характеризується високим рівнем культури поведінки стосовно власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

Ефективність формування здорового способу життя учнів безпосередньо пов'язана з активним їх залученням до здоров'язбережувального навчального процесу, формуванням активної позиції щодо зміцнення та збереження власного здоров'я [1]. Особливого значення в процесі формування здорового способу життя молодших школярів набувають систематичність, безперервність та послідовність їх навчання і виховання, які дають можливість поступово ускладнювати та проводити оздоровчу роботу з ними. Дотримання цих вимог значною мірою залежить від підготовки вчителя до проведення відповідної навчальної і виховної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях педагогів і психологів (О. Абдулліна, Ю. Бабанський, Ф. Гоноболін, І. Зязюн, Н. Кузьміна, О. Мороз, В. Семиченко, В. Сластьонін, Т. Сущенко, О. Щербаков) розкрито зміст педагогічної діяльності, яка відбиває сучасні вимоги до майбутнього вчителя щодо формування основ здорового способу життя молодших школярів на рівні запитів суспільства відповідно до освітньо-оздоровчої ситуації. За цього підходу об'єктом уваги найчастіше

стає моральна, психологічна готовність або підготовка майбутнього вчителя до окремих аспектів педагогічної діяльності.

Висвітлення загальних питань реалізації валеологічного підходу, обґрунтування його системної ролі для педагогічної теорії і практики прослідковується у працях Г. Нагорної, Т. Грузєва, Т. Кульчицької, С. Горчака та інших.

У наукових розвідках Ю. Лісіцина, Р. Поташнюк, Л. Сущенко розкрито педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до формування окремих аспектів здорового способу життя зростаючої особистості.

Серед теоретико-прикладних аспектів здоров'язберезувальної тематики слід назвати такі, як: формування системи валеологічних знань і вмінь (М. Лалонд); формування валеологічної компетентності (Д. Венедиктов, С. Волкова, О. Царік, Ю. Шадіметов); забезпечення валеологічної підготовленості (А. Мудрик); теоретичної і практичної готовності (С. О. Свириденко) вчителів визнаються важливим результатом їх професійно-педагогічної підготовки у вищій школі.

Аналіз наукової літератури, зокрема, праць О. Савченко, Н. Бібік, В. Дивака, Т. Бойченко, С. Страшко, практичного досвіду загальної середньої і вищої освіти свідчать, що здоровий спосіб життя учнів усе частіше стає предметом психолого-педагогічних досліджень. Проте недостатньо висвітленими залишається концептуальні основи валеологічної освіти і виховання, практичні шляхи їх реалізації в освітньому процесі формування здорового способу життя молодших школярів.

Вивчення праць дослідників з проблеми здорового способу життя дає підстави для висновку про існування тісного взаємозв'язку між успішним навчанням і вихованням школярів, способом життя та станом їхнього здоров'я. Саме тому серед актуальних проблем теорії і практики педагогіки одне з чільних місць займає підготовка вчителів, компетентних щодо здорового способу життя, визначення умов і факторів, які впливають на

формування в учнів поняття про здоровий спосіб життя та шляхи його забезпечення.

Мета статті – на основі аналізу наукових джерел обґрунтувати важливість підготовки майбутнього вчителя до формування основ здорового способу життя молодших школярів.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на очевидну необхідність підвищення оздоровчого потенціалу освіти, повнішого використання всіх аспектів освітніх галузей з основ здорового способу життя і навчальних предметів, до цього часу не визначено методологічні основи реалізації гуманістичної концепції освіти в одному з найважливіших напрямів підготовки педагогічних кадрів – формуванні навичок здорового способу життя молодших школярів з метою подолання відчуження людини від природи, самої себе, свого майбутнього, що відбувається в нинішню технократичну епоху.

У сучасних умовах до особистості вчителя висуваються підвищені вимоги щодо його професійних і особистісних якостей. Він має бути не лише висококваліфікованим спеціалістом-професіоналом у рамках викладання свого предмета, а й людиною високої валеологічної культури у своїй професії. Статус і роль учителя як професіонала і творчої особистості визначаються його валеологічною підготовленістю. Забезпечення радикального підвищення професіоналізму у поєднанні із загальною валеологічною культурою передбачає процес різнобічного розвитку майбутнього вчителя, формування в нього гуманістичної педагогічної позиції на основі єдності професійної, суспільно-економічної і валеологічної підготовки.

Вирішення означених завдань потребує трансформації ціннісного змісту підготовки майбутнього вчителя, зокрема, за такими напрямками: формування вміння проводити проектну, дослідницьку діяльність; бути не стільки реципієнтом і носієм цінностей, скільки дослідником оздоровчо-освітніх процесів, здійснювати їх валеологічний аналіз на основі системи

знань і вмінь про здоровий спосіб життя, створювати сприятливе середовище навчання і виховання учнів.

Однак, незважаючи на важливість валеологічної підготовки вчителя, мають місце суперечності між:

- суттєвим підвищенням соціально-професійної значущості валеологічної складової педагогічної діяльності сучасного вчителя та недостатнім рівнем його підготовленості до формування в учнів здорового способу життя;

- станом теоретичної професійно-педагогічної та валеологічної підготовки вчителя і наслідками його практичної діяльності в конкретному навчальному середовищі;

- наявними потенційними можливостями міжпредметної координації навчальних дисциплін у системі вищої педагогічної освіти, спроможності забезпечити цілісність, гармонійність, системність підготовки майбутнього вчителя до валеологічної педагогічної діяльності та домінуючим низьким рівнем її практичного втілення у навчально-виховний процес;

- нагальною потребою становлення особистості як суб'єкта валеологічної діяльності та відсутністю науково-методичної системи, яка б забезпечувала реалізацію цих потреб.

Здоровий спосіб життя – це діяльність, спрямована на формування, збереження та зміцнення здоров'я людей, як необхідної умови для прогресивного суспільства в усіх його напрямках [2].

Враховуючи те, що 70 % свого часу дитина перебуває в школі, саме цей заклад має давати знання та формувати вміння з організації здорового способу життя, діагностувати, берегти та покращувати здоров'я дітей. В. Сухомлинський писав: „Піклування про здоров'я – це найважливіша справа вихователя” [6]. В умовах школи важливо навчити школярів використовувати резервні сили свого організму, навчити жити в суспільстві здоровою людиною, налагоджувати стосунки, спілкуватись із людьми, передбачати наслідки своєї поведінки, вміти приймати своєчасні рішення.

Природно, що в екстремальних ситуаціях людина поводиться так, як її навчили. Адже внаслідок недосвідченості багатьох із нас, через невміння аналізувати те, що відбувається навколо, та робити умовиводи і приймати в будь-яких умовах своєчасні доцільні рішення, небезпечна ситуація для того, хто в ній опинився, може закінчитися трагічно. Основна робота з реалізації цього завдання покладається на вчителів початкової школи. Молодші школярі найбільш сприйнятливі до навчальних впливів, тому доцільно використовувати цей вік для навчання дітей основам здорового способу життя. Проте без спеціальної підготовки педагога, усвідомлення ним важливості зазначеної проблеми, озброєння його відповідними знаннями та практичними вміннями навчально-виховна робота з цього напрямку гальмуватиметься.

Підготовка майбутнього вчителя до формування основ здорового способу життя молодших школярів є складовою професійного навчання й підвищення їхньої кваліфікації. Значний внесок в особистісно-професійне становлення майбутніх педагогів робить навчальний курс „Методика вивчення валеології, основ безпеки життєдіяльності в початкових класах”, розрахований на студентів спеціальності 6.010101 „Початкове навчання” Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Методика вивчення валеології, основ безпеки життєдіяльності в початкових класах – навчальна дисципліна, створена відповідно до вимог Державного стандарту підготовки вчителів початкової школи. Мета курсу – ознайомити студентів з основними завданнями та змістом шкільного предмета „Основи здоров’я”, найдоцільнішими методами та формами роботи, розкрити методичні особливості вивчення учнями тем курсу, допомогти майбутнім учителям оволодіти методикою навчання дітей правил особистої безпеки.

У рамках курсу вирішуються завдання підвищення теоретичного рівня знань майбутніх учителів, удосконалення практично-методичних умінь,

розвитку професійної самостійності, інтересу до творчої педагогічної діяльності, формування професійної компетентності.

Висновки. Таким чином, сьогодні актуалізується важливість цілеспрямованої підготовки майбутніх учителів до формування основ здорового способу життя молодших школярів, що зумовлено тісним взаємозв'язом між успішним навчанням і вихованням школярів, способом життя та станом їхнього здоров'я. Саме тому серед важливих проблем теорії і практики професійної педагогіки одне з пріоритетних місць займає визначення умов і факторів, які впливають на формування у майбутніх учителів ціннісного ставлення до забезпечення досліджуваного феномену.

На основі узагальнення наукових джерел встановлено, що здоровий спосіб життя – це спосіб життєдіяльності людини, який вона усвідомлено обирає і відтворює самостійно в повсякденному бутті, що спосіб життя, стан здоров'я, фізичний розвиток і психоемоційний стан дітей шкільного віку взаємопов'язані та значною мірою детермінуються відповідністю організації навчання і виховання в освітніх закладах функціональному стану та адаптаційним можливостям організму учнів. Системний підхід до організації навчання майбутніх учителів щодо формування здорового способу життя учнів передбачає багатоетапний процес, що має реалізуватися на підставі аналізу вихідних умов (мета навчання, зміст програми курсу тощо), наявності навчальних матеріалів та спеціальних технологій їх використання з наступною перевіркою і винесенням необхідних коректив.

Список використаних джерел:

1. Бобрицька В. І. теоретичні і методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення природничих наук: дис. доктора пед. наук: 13.00.04 / Бобрицька Валентина Іванівна. – К., 2006. – 462 с.

2. Ващенко О. М. Формування умінь і навичок здорового способу життя учнів 1-4 класів шкіл-інтернатів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.07 „Теорія і методика виховання” /

